

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.11.2014, sp. zn. 11 Tdo 1172/2014, ECLI:CZ:NS:2014:11.TDO.1172.2014.1

Číslo: 3/2016

Právní věta: Z vykonávání úkonů trestního řízení pro poměr k projednávané věci (§ 30 odst. 1 tr. ř.) je vyloučen soudce, který v jiném řízení hodnotil výpověď svědka, jenž nyní jako obviněný je trestně stíhán pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku, jehož se měl dopustit právě svou svědeckou výpovědí v dřívějším řízení.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 26.11.2014

Spisová značka: 11 Tdo 1172/2014

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Vyloučení orgánů činných v trestním řízení

Předpisy: § 30 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněné K. Š. zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 7. 5. 2014, sp. zn. 68 To 101/2014, a jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 14. 3. 2014, sp. zn. 5 T 178/2013, a Okresnímu soudu v Olomouci přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 14. 3. 2014, sp. zn. 5 T 178/2013, byla obviněná uznána vinnou přečinem křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, kterého se podle skutkových zjištění měla dopustit tím, že dne 18. 12. 2012 v O., na třídě S., v budově Okresního soudu v jednacím místnosti č. ..., poté, co byla řádně poučena jako svědkyně dle příslušných ustanovení trestního řádu o významu svého svědectví a o povinnosti vypovídat pravdu, uváděla ve své svědecké výpovědi při hlavním líčení vedeném proti obžalovanému T. V. pod sp. zn. 5 T 217/2012 záměrně ve prospěch obžalovaného T. V. nepravdivé údaje o své přítomnosti na místě činu, tedy dne 19. 4. 2012 v O. na ulici P. před areálem kynologického cvičiště, a to i přesto, že na místě projednávané události vůbec nebyla, tuto neviděla, a přesto nepravdivými údaji potvrzovala vymyšlenou obhajobu obžalovaného T. V. o jeho nevině, kdy se takto snažila ovlivnit průběh trestního stíhání ve prospěch obžalovaného T. V. ve snaze dosáhnout jeho zproštění,

ale s ohledem na další důkazy byl nakonec obžalovaný T. V. pravomocně odsouzen.

2. Za spáchání uvedeného přečinu byla obviněná odsouzena podle § 346 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 11 (jedenácti) měsíců a podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku byl výkon trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 (osmnácti) měsíců. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl současně zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 8. 10. 2013, sp. zn. 5 T 216/2012, ve znění usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 14. 2. 2014, sp. zn. 55 To 319/2013, jakož i všechna další rozhodnutí, na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

3. Proti rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 14. 3. 2014, sp. zn. 5 T 178/2013, podala obviněná odvolání, které zaměřila jak do výroku o vině, tak i do výroku o trestu. Uvedené odvolání Krajský soud v Ostravě -pobočka v Olomouci usnesením ze dne 7. 5. 2014, sp. zn. 68 To 101/2014, podle § 256 tr. ř. zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala obviněná dovolání prostřednictvím obhájce Mgr. A. N., a to v rozsahu odpovídajícím výroku o vině i na něj navazujícím výrokům. Ohledně dovolacího důvodu odkázala na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. b), c) a g) tr. ř. s tím, že ve věci rozhodl vyloučený orgán, neměla v řízení obhájce, ačkoliv ho podle zákona mít měla, a že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku.

5. Ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. uvedla, že při hlavním líčení v trestním řízení vedeném u Okresního soudu ve věci proti obviněnému T. V. pod sp. zn. 5 T 217/2012 vypovídala jako svědek před samosoudcem Okresního soudu Mgr. P. B., následně bylo proti obviněné zahájeno trestní stíhání pro trestný čin krivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku, kterého se měla dopustit touto výpovědí. Trestní věc pak projednával a rozhodoval v hlavním líčení stejný samosoudce Okresního soudu v Olomouci, Mgr. P. B. Podle názoru obviněné je v rozporu s trestním řádem, aby soudce, který vyslyšel svědka následně stíhaného pro tuto svědeckou výpověď, pro trestný čin krivé výpovědi, později rozhodoval o obžalobě proti tomuto svědkovi. Jinými slovy obviněná poukázala na to, že je nepřipustné, aby soudce rozhodoval o skutkovém ději, který vnímal bezprostředně svými smysly a kterého byl účasten, neboť existují pochybnosti o jeho objektivním přístupu k oběma věcem, pokud trestnost druhé se odvíjí od trestnosti první.

6. Naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. písm. c) tr. ř. spatřuje v tom, že soudy nevyhověly žádosti obviněné o přiznání bezplatné obhajoby, ačkoliv na její majetek byl prohlášen úpadek, který je řešen oddlužením. Zdůraznila, že na obhájce si ani nemohla vydělat žádnou peněžitou částku z důvodu péče o matku vysokého věku, na níž pouze pobírá příspěvek od orgánu sociálního zabezpečení. V dané souvislosti upozornila na jiné trestní řízení (Okresní soud v Olomouci, sp. zn. 5 T 216/2012), ve kterém usnesením Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci bylo uvedené rozhodnutí Okresního soudu v Olomouci na základě stejných argumentů změněno tak, že obviněná i její manžel mají nárok na bezplatnou obhajobu. Obviněná se domnívá, že její situace podmiňovala rozhodnutí soudu o přidělení obhájce na náklady státu, a pokud se tak nestalo a tento nedostatek nenapravit ani odvolací soud, došlo k porušení jejího práva na obhajobu.

7. Ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 2 písm. g) tr. ř. uvedla, že mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy je extrémní rozpor, a to proto, že samotná skutková věta odsuzujícího rozsudku je natolik vágní a neurčitá, že nesplňuje zákonný požadavek o přesném a určitém vymezení skutkového děje, zejména nejsou přesně definovány, jaké skutkové okolnosti

svědecké výpovědi obviněné jsou nepravdivé či hrubě zkreslující, vyjma skutečnosti, že obviněná podle soudu neměla být přítomna v rozhodné době na místě činu údajného napadení poškozené ze strany psů obviněného T. V. V této části obviněná popřela, že by vědomě krivě svědčila.

8. Závěrem svého dovolání obviněná navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, č. j. 68 To 101/2014-139, a aby Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

9. K dovolání se vyjádřil nejvyšší státní zástupce prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství. Ta, po shrnutí předchozího řízení a obsahu dovolání, uvedla k uplatněným dovolacím důvodům a námitkám obviněné následující: K námitce obviněné o extrémním nesouladu mezi učiněnými skutkovými zjištěními a právními závěry státní zástupkyně konstatovala, že taková situace nenastala. Důkazní situace umožnila nalézacímu soudu formulovat skutek v podobě, jak je uveden ve výroku rozsudku. Tento skutkový stav vyplývá z provedeního dokazování, přičemž úvahy soudu o hodnocení důkazů jsou odpovídajícím způsobem zachyceny v odůvodnění jeho rozhodnutí. Stejně tak lze nahlížet na rozhodnutí odvolacího soudu, který zamítl jako nedůvodné odvolání obviněné.

10. Ve vztahu k námitce obviněné, že ve věci rozhodl vyloučený orgán, státní zástupkyně připomněla, že ve věci sp. zn. 5 T 217/2012 byl mimo jiné projednáván skutek, v němž obžaloba spatřovala přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se měl dopustit obviněný T. V. tím, že nechal volně pobíhat své psy, kteří způsobili zranění svědkyni poškozené K. D. Obviněná v této trestní věci vypovídala jako svědkyně o tom, že byla očitým svědkem události s tím, že svědkyně K. D. neupadla v důsledku incidentu se psy obviněného T. V., kdy však provedeným dokazováním byl prokázán opak. Soud neuvěřil tvrzení K. Š. jako svědkyně o tom, že poškozená K. D. upadla sama. Obviněný T. V. byl rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 18. 12. 2012, sp. zn. 5 T 217/2012, mimo jiné odsouzen i pro přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku, přičemž okresní soud v odůvodnění svého rozsudku konstatoval, že v případě svědkyně K. Š. jde o falešnou svědkyni. Dále státní zástupkyně uvedla, že později byla ve věci sp. zn. 5 T 178/2013, vedené u Okresního soudu v Olomouci, obviněná K. Š. uznána vinnou přečinem krivě výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku s tím, že jako svědek před soudem uvedla nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí. K vydání výroku o vině tímto trestným činem bylo podle státní zástupkyně nezbytné, aby soud učinil skutková zjištění a hodnocení provedených důkazů, jež vyústily v závěr o nepravdivosti, respektive lživosti výpovědi obviněné K. Š. I v tomto případě tak bylo stěžejním podkladem pro rozhodnutí soudu hodnocení výpovědi obviněné o událostech ze dne 19. 4. 2012, kdy byla poškozená K. D. sražena psy T. V. I v této trestní věci soud výpovědi K. Š., tentokrát jako obviněné, neuvěřil a označil ji za nepravdivou.

11. Z uvedeného vyplývá, že v obou trestních věcech rozhodoval samosoudce Mg. P. B., přičemž hodnocení pravdivosti výpovědi K. Š. jednou v pozici svědkyně, a jednou v pozici obviněné mělo zásadní význam pro rozhodnutí v obou trestních věcech. Hodnocení důkazů v trestním řízení vedeném ohledně obviněného T. V. pod sp. zn. 5 T 217/2012 mělo úzkou vazbu na později projednávanou věc obviněné K. Š. pod sp. zn. 5 T 178/2013. Výsledek hodnocení důkazů ve dříve projednávané věci mohl ovlivnit hodnocení důkazů v posuzované věci za předpokladu, že toto hodnocení bylo prováděno toutéž osobou. Samosoudce Mgr. P. B. si již v řízení vedeném proti T. V. pod sp. zn. 217/2012 učinil závěr o lživosti výpovědi svědkyně K. Š., kdy následně v trestním řízení vedeném proti ní jako obviněné na uvedeném závěru setrval. Státní zástupkyně uzavírá, že je nepravděpodobné, že pokud již jednou samosoudce hodnotil totožný důkaz, nebude na něj v jiném řízení nahlížet jinou optikou. Podle státní zástupkyně postup soudu při hodnocení důkazu v odlišné trestní věci založil podjatost soudce a důvod jeho vyloučení z projednávané věci ve smyslu § 30 odst. 1 tr. ř. pro poměr k projednávané věci. Státní zástupkyně ve světle své analýzy konstatuje, že

obviněná uplatnila dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. důvodně.

12. K námitce obviněné, kterou shledává obviněná porušení práva na obhajobu tím, že Okresní soud v Olomouci rozhodl usnesením ze dne 5. 8. 2013, sp. zn. 5 T 178/2013, o tom, že nemá nárok na bezplatnou obhajobu nebo obhajobu za sníženou odměnu, přičemž toto rozhodnutí bylo potvrzeno i rozhodnutím stížnostního soudu, státní zástupkyně upozorňuje na skutečnost, že se nejednalo o případ nutné obhajoby ve smyslu § 36 a násl. tr. ř. a obviněné nic nebránilo v tom, aby si obhájce kdykoli v průběhu hlavního líčení zvolila a realizovala tak v plném rozsahu svá procesní, zejména pak obhajovací práva. Státní zástupkyně upozornila, že zásah do práv obviněné neshledal ani Ústavní soud, který její ústavní stížnost odmítl. Státní zástupkyně uzavírá, že na námitky obviněné je třeba nahlížet jako na námitky zjevně neopodstatněné, neboť postupem soudu nedošlo k zásahu do obhajovacích práv obviněné. Konstatuje, že pokud jí okresní soud v jiné trestní věci přiznal nárok na obhajobu bezplatnou, je tato okolnost pro posuzovanou trestní věc irelevantní, neboť řízení o obou žádostech byla odlišná, a to jednak s ohledem na nesplnění zákonných požadavků a jednak s ohledem na soudy zjištěné okolnosti o důvodech a možnostech obviněné k její finanční situaci.

13. Protože obviněná důvodně uplatnila dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř., státní zástupkyně závěrem svého vyjádření navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 7. 5. 2014, sp. zn. 68 To 101/2014, jakož i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 14. 3. 2014, sp. zn. 5 T 178/2013, a aby Okresnímu soudu v Olomouci přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

III.

Přípustnost dovolání

14. Nejvyšší soud jako soud dovolací přezkoumal obsahové a formální náležitosti, resp. přípustnost podaného dovolání podle § 265a odst. 1, 2 tr. ř., dále zda bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze dovolání podat. Shledal, že jsou splněny všechny zákonné podmínky, aby podané dovolání projednal.

15. Vzhledem k tomu, že dovolání lze podat jenom z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., musel Nejvyšší soud dále posoudit otázku, zda obviněnou uplatněné dovolací důvody lze považovat jako důvody dovolání ve smyslu § 265b tr. ř., jejichž existence je zároveň podmínkou pro provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem. Současně je třeba dodat, že nepostačuje formální uvedení některého z důvodů vymezených v § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř. s odkazem na toto ustanovení, ale tento důvod musí být v podaném dovolání skutečně tvrzen a odůvodněn konkrétními vadami, které jsou obviněnou spatřovány v právním posouzení skutku, jenž je vymezen ve výroku napadeného rozhodnutí.

IV.

Důvodnost dovolání

16. Obviněná v dovolání uplatnila důvody dovolání podle § 265b odst. 1 písm. b), písm. c), a písm. g) tr. ř.

17. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř. je dán tehdy, jestliže obviněná neměla v řízení obhájce, ač ho podle zákona mít měla. Citované ustanovení dopadá na případy porušení ustanovení trestního práva o nutné obhajobě podle § 36 tr. ř. Dopadá i na případy, kdy obviněná sice obhájce, ať již zvoleného nebo ustanoveného, má, ale orgány činnými v trestním řízení nejsou plněny zákonné povinnosti, které mají obhájci umožnit, aby svá zákonná oprávnění a povinnosti plnil. I v takových případech jde o situace, že obviněný nemá v řízení obhájce, ač ho podle zákona mít má. V případě, kdy již obviněný obhájce má a jeho práva nejsou orgány činnými v trestním řízení respektována,

nehraje roli okolnost, zda důvodem pro vznik formální obhajoby byla skutečnost, že zákon ji stanoví ve věci jako nutnou nebo že jde pouze o rozhodnutí obviněného nebo jiných osob k tomu ze zákona oprávněných. Právo na obhajobu totiž patří mezi nejdůležitější procesní práva a je garantováno jak mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, tak i ústavními předpisy. Proto se též porušení práva na obhajobu považuje za závažnou, podstatnou vadu řízení ve smyslu § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. a § 258 odst. 1 písm. a) tr. ř. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. c) tr. ř. je ovšem užší, protože jím není jakékoli (resp. každé) porušení práva na obhajobu.

18. Nejvyšší soud z obsahu předloženého trestního spisu zjistil, že obviněná namítla porušení svého práva na obhajobu tím, že Okresní soud v Olomouci rozhodl usnesením ze dne 5. 8. 2013, sp. zn. 5 T 178/2013, podle § 33 odst. 2 tr. ř. o tom, že nemá nárok na bezplatnou obhajobu nebo na obhajobu za sníženou odměnu. Dále zjistil, že uvedené rozhodnutí Okresního soudu bylo potvrzeno i rozhodnutím Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci jako stížnostního soudu, neboť ten usnesením ze dne 30. 8. 2013, sp. zn. 2 To 203/2013, stížnost obviněné podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítl.

19. Okresní soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že nelze konstatovat, že by se obviněná dostala do tíživé životní situace bez vlastního přičinění, není osobou zcela nemajetnou, typu bezdomovce, invalidního důchodce, osoby jinak zdravotně postižené, samoživitelkou s více dětmi, nebo postiženou živelnou událostí tak, aby nemohla hradit své běžné potřebné výdaje, včetně např. obhajoby. Jak soud konstatoval dále, obviněná neuvedla žádné zdravotní omezení pro práci. Navíc s ohledem na sazbu trestu odnětí svobody podle § 346 odst. 1 tr. zákoníku je zřejmé, že obviněná jako prvotrestaná je ohrožena jen podmíněným trestem, případně jiným alternativním trestem, jehož smysl může chápat jako osoba jinak zdravá, rovněž bez nějakých pochybností může chápat obsah skutkové věty, tedy to co se jí klade za vinu. Skutečnost, že Okresní soud v Olomouci obviněné v jiné trestní věci přiznal nárok na obhajobu bezplatnou, je irelevantní z důvodu, že řízení o obou žádostech byla odlišná, a to jednak s ohledem na nesplnění zákonných požadavků a jednak na soudy zjištěné okolnosti o důvodech a možnostech obviněné ve vztahu k její finanční situaci. Zásah do práv obviněné na obhajobu neshledal ani Ústavní soud, který usnesením ze dne 13. 1. 2014, sp. zn. IV ÚS 3134/13, ústavní stížnost obviněné odmítl.

20. Vzhledem k uvedenému Nejvyšší soud konstatuje, že předmětné námitky týkající se práva na obhajobu obviněné jsou zjevně neopodstatněné, neboť postupem soudů nedošlo k zásahu do práva obviněné na obhajobu.

21. Podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. lze dovolání podat, rozhodl-li ve věci vyloučený orgán, tento důvod nelze použít, jestliže tato okolnost byla tomu, kdo podává dovolání, již v původním řízení známá a nebyla jím před rozhodnutím orgánu druhého stupně namítnuta. Dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. předpokládá tudíž splnění dvou kumulativních podmínek a to, že ve věci rozhodl vyloučený orgán a tato okolnost nebyla tomu, kdo podává dovolání již v původním řízení známa, nebo jím byla před rozhodnutím orgánu druhého stupně namítnuta (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. září 2002, sp. zn. [5 Tdo 861/2002](#)).

22. V předmětné věci dovolatelka podáním doručeným Okresnímu soudu v Olomouci dne 29. 7. 2013 uplatnila námitku podjatosti samosoudce Mgr. P. B. s odůvodněním, dle něhož tento samosoudce konal hlavní líčení, v jehož průběhu měla podat křivou svědeckou výpověď (spis Okresního soudu v Olomouci sp. zn. 5 T 178/2013, č. l. 29). Okresní soud v Olomouci usnesením ze dne 5. 8. 2013, č. j. 5 T 178/2013-30, rozhodl, že samosoudce Mgr. P. B. podle § 31 odst. 1 za použití § 30 odst. 1 tr. ř. není vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení obviněné K. Š., které je vedeno u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 5 T 178/2013. V odůvodnění se zejména odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu R 49/1995, dle něhož skutečnost, že se soudce seznámil s některými skutkovými a právními otázkami věci předtím, než mu byla věc přidělena k projednání a rozhodnutí, není sama o sobě

důvodem k jeho vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení. S ohledem na rozhodovanou věc se v předmětném usnesení připomíná, že skutečnost, že samosoudce rozhodoval věc sp. zn. 5 T 217/2012, není důvodem pro jeho vyloučení, nebyl totiž na místě činu, nezná zúčastněné osoby a rozhodoval dle důkazů provedených v hlavním líčení.

23. Stížnost obviněné do předmětného rozhodnutí, v níž se zejména upozorňuje na okolnost, že judikatura, jíž je argumentováno v napadeném rozhodnutí, na daný případ přímo nedopadá, byla usnesením Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 30. 8. 2013, č. j. 2 To 202/2013-43, zamítnuta. V odůvodnění uvedeného rozhodnutí krajský soud plně přisvědčil argumentaci soudu okresního, zejména zdůraznil relevanci citované judikatury Nejvyššího soudu pro posouzení dané věci.

24. K posouzení důvodnosti dovolatelkou uplatněného dovolacího důvodu dle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. dovolací soud tedy uvádí, že byla naplněna druhá z jeho kumulativních podmínek, tj. dovolatelkou byl dodržen pořad práva, neboli okolnost svědčící pro vyloučení soudce z projednání a rozhodování věci z důvodu podjatosti byla dovolatelkou před rozhodnutím orgánu druhého stupně namítnuta. Zbývá tudíž posoudit důvodnost námitky porušení ustanovení § 30 odst. 1 tr. ř., dle něhož z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen soudce, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, nemůže nestranně rozhodovat.

25. Východiskovou tezí takového posouzení je právní názor, jenž Nejvyšší soud vyslovil ve svém rozsudku sp. zn. [3 Tz 7/2012](#) ze dne 23. 2. 2012, dle něhož základním kritériem pro uplatnění důvodů pro vyloučení soudce je posouzení, zda lze vyloučit jakékoliv pochybnosti o nestrannosti soudu, jako principu uvedeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod i v ustanovení § 79 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).

26. Jak Nejvyšší soud již zdůraznil ve své předchozí judikatuře (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. [8 Tdo 762/2012](#) ze dne 25. 7. 2012), důvodem pro vyloučení soudce s ohledem na podmínky uvedené v § 30 odst. 1 tr. ř. může u věci, která mu byla svěřena k projednání, být jeho poměr k této věci, v důsledku něhož vzniká pochybnost, že v ní nemůže nestranně rozhodnout. Okolnosti, na jejichž základě takový poměr k věci vznikne, nejsou definovány, a ani je není možné jakkoli konkretizovat, neboť takový poměr může vzniknout z mnoha různých důvodů a může mít příčinu v celé škále okolností, pro něž se soudce stane ve věci pro svoji nestrannost k této věci neobjektivním (srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 1. 2002, sp. zn. [4 Tvo 157/2001](#), rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2011, sp. zn. [4 Tz 196/2001](#), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2011, sp. zn. [6 Tdo 328/2011](#)). Takovou skutečností může být jeho osobní podíl na rozhodování v předchozích stadiích trestního řízení (srov. přiměřeně rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2012, sp. zn. [8 Tdo 1454/2011](#)). Vyloučení soudce může nastat v uvedených souvislostech i proto, že soudce získal poznatky o věci jiným způsobem než v rámci jednání v řízení, v němž rozhoduje.

27. Pro takový závěr lze vycházet ze smyslu ustanovení § 30 tr. ř., jímž je v trestním řízení provedení ústavní zásady vyjádřené v čl. 81 Ústavy, že soudní moc vykonávají nezávislé soudy, která je garantována, mimo jiné nestranností soudního rozhodování. Nestrannost vyjadřuje postavení subjektu, kterému je svěřeno rozhodování, a to bez zájmu na výsledku, a je jí zajišťován i zájem na spravedlivém rozhodování. Pro její dodržení nestačí, že se soudce subjektivně necítí být podjatý ve vztahu k účastníkům nebo věci, ale objektivně nahlíženo, musí být vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. III. ÚS 441/2004).

28. Konstatoval-li Ústavní soud v usnesení sp. zn. [III. ÚS 2139/09](#) závěr, dle něhož seznámil-li se soudce s některými skutkovými a právními otázkami věci předtím, než mu byla tato věc přidělena k projednání a rozhodnutí v jiném řízení, o důvod k jeho vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení

jít nemusí [srov. rozhodnutí č. 49/1995 Sb. rozh. tr. (jímž je argumentováno v usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 5. 8. 2013, č. j. 5 T 178/2013-30, a v usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 30. 8. 2013, čj. 2 To 202/2013-43, na něj navazujícím), případně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2005, sp. zn. [6 Tdo 773/2005](#), ze dne 2. 11. 2005, sp. zn. [7 Tdo 1402/2005](#), jakož i usnesení ze dne 17. 4. 2008, sp. zn. [6 Tdo 416/2008](#)]; taková okolnost může nabýt významu až ve vztahu k hodnocení konkrétního procesního postupu soudce v řízení pozdějším, resp. důkazní a skutkové základny, z níž posléze vycházel.

29. V rozhodované věci se soudce nejen seznámil s některými skutkovými a právními otázkami věci předtím, než mu byla tato věc přidělena k projednání a rozhodnutí, v jiném řízení, nýbrž tato okolnost nabyla významu ve vztahu k hodnocení důkazní a skutkové základny, z níž posléze vycházel, v důsledku čehož, objektivně nahlíženo, nebyly vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti.

30. Nejvyšší soud připomíná, že ve věci sp. zn. 5 T 217/2012 byl mimo jiné projednáván skutek, v němž obžaloba spatřovala přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zákoníku, přičemž obviněná v této trestní věci vypovídala jako svědkyně, jejímž tvrzením soud neuvěřil, a v odůvodnění svého rozsudku konstatoval, že v daném případě jde o falešnou svědkyni. Později byla ve věci sp. zn. 5 T 178/2013, vedené u Okresního soudu v Olomouci, dovolatelka uznána vinnou přečinem křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku s tím, že jako svědek před soudem uvedla nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí.

31. K vydání výroku o vině tímto trestným činem soud učinil skutková zjištění o hodnocení provedených důkazů, jež vyústily v závěr o nepravdivosti dovolatelčiny výpovědi z výše uvedeného trestního řízení. V obou trestních věcech rozhodoval samosoudce Mgr. P. B., přičemž hodnocení pravdivosti téže výpovědi dovolatelky jednou v pozici svědkyně a jednou v pozici obviněné mělo zásadní význam pro rozhodnutí v obou trestních věcech, jinými slovy vyjádřeno, v daném případě se soudce v jiném řízení nejen seznámil s některými skutkovými a právními otázkami věci předtím, než mu byla tato věc přidělena k projednání a rozhodnutí, nýbrž sám hodnotil provedený důkaz (ve věci sp. zn. 5 T 217/2012, vedené u Okresního soudu v Olomouci), čili v jiném řízení si utvořil právní názor na otázku, jejíž opětovné hodnocení bylo základem pro vyvození závěru o trestnosti skutku ve věci další (ve věci sp. zn. 5 T 178/2013, vedené u Okresního soudu v Olomouci). Tato okolnost opodstatňuje přijetí závěru, dle něhož, objektivně nahlíženo, nebyly vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti, což vede k závěru, že Mgr. P. B. je v této věci vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení.

32. Pro uvedené dovolací soud konstatuje, že obviněná uplatnila dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. důvodně, jelikož postup soudu při hodnocení důkazu v odlišné trestní věci založil podjatost soudce a důvod jeho vyloučení z projednávané věci ve smyslu § 30 odst. 1 tr. ř. pro poměr k projednávané věci.

33. Nejvyšší soud proto z podnětu důvodně podaného dovolání zrušil z důvodů podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. dle § 265k odst. 1 tr. ř. napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 7. 5. 2014, sp. zn. 68 To 101/2014, i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 14. 3. 2014, sp. zn. 5 T 178/2013, a podle § 265k odst. 2 věty druhé tr. ř. rovněž i všechna další rozhodnutí na zrušenou část usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

34. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Okresnímu soudu v Olomouci přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto své rozhodnutí učinil podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání, neboť zjištěné vady nebylo možno odstranit ve veřejném zasedání.

35. Věc se tak vrací do stadia, kdy Okresní soud v Olomouci bude muset znovu projednat obžalobu a rozhodnout o ní. V novém řízení nejen že bude povinen se v intencích zrušujícího rozhodnutí předmětnou věcí znovu zabývat a postupovat přitom v souladu s právním názorem, který k projednávaným právním otázkám vyslovil Nejvyšší soud (§ 265s odst. 1 tr. ř.), nýbrž se tím zároveň otevírá dovolatelce opětovně možnost ve věci skutkově a právně argumentovat, v důsledku čehož by posouzení důvodnosti dovolatelkou uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 2 písm. g) tr. ř. ze strany dovolacího soudu představovalo porušení pořadu práva.